

BMSMda vokal-estrada ansamblini shakllantirishda gitara o'qitishning nazariy-pedagogik asoslarini ilmiy jihatdan takomillashtirish yo'llari

Azat Kutlimuratovich Shamuratov
Buxoro xalqaro universiteti

Annotatsiya: Mazkur tadqiqot BMSMda (Bolalar musiqa va san'at maktabida) vokal-estrada ansamblini shakllantirish jarayonida gitara o'qitishning nazariy-pedagogik asoslarini ilmiy jihatdan takomillashtirish yo'llarini o'rganishga bag'ishlangan. Ishda estrada-vokal ansambli sharoitida gitara cholg'usining funksional roli, uning akkompanementlik va ansambl ijrochiligi xususiyatlari tahlil qilinadi. Tadqiqotning maqsadi - zamonaviy pedagogik texnologiyalar, shaxsga yo'naltirilgan yondashuv va integratsiyalashgan ta'lim tamoyillari asosida gitara o'qitish metodikasini ilmiy-nazariy jihatdan boyitish, o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirishga qaratilgan samarali modelni ishlab chiqishdan iborat. Metodologik asos sifatida kompetensiyaviy, faoliyatli va madaniyatlararo yondashuvlar qo'llaniladi. Tadqiqot natijalari estrada ansambli darslarida gitara o'qitishning bosqichma-bosqich tizimini, pedagogik shart-sharoitlarini va amaliy tavsiyalarini belgilashga xizmat qiladi. Ish musiqa ta'limi muassasalari o'qituvchilari, metodistlar va tadqiqotchilar uchun nazariy hamda amaliy ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: BMSM, vokal-estrada ansambli, gitara o'qitish, nazariy-pedagogik asoslar, ilmiy takomillashtirish, estrada ijrochiligi, ansambl metodikasi, kompetensiyaviy yondashuv, ijodiy salohiyat, musiqa ta'limi

Ways to Scientifically Improve the Theoretical and Pedagogical Foundations of Guitar Teaching in the Formation of a Vocal-Pop Ensemble at BMSM

Azat Qutlimuratovich Shamuratov
Bukhara International University

Abstract: This study is devoted to exploring ways to scientifically improve the theoretical and pedagogical foundations of guitar teaching in the process of forming a vocal-pop ensemble at BMSM (Children's Music and Art School). The work analyzes the functional role of the guitar in the context of a pop-vocal ensemble, as well as its accompanying and ensemble performance characteristics. The aim of the research is to

scientifically and theoretically enrich the methodology of guitar teaching based on modern pedagogical technologies, a person-centered approach, and the principles of integrated education, and to develop an effective model aimed at developing students' creative potential. Competency-based, activity-based, and intercultural approaches are used as the methodological foundation. The research results serve to define a step-by-step system, pedagogical conditions, and practical recommendations for guitar teaching in pop ensemble classes. The work is of theoretical and practical significance for teachers, methodologists, and researchers of music education institutions.

Keywords: BMSM, vocal-pop ensemble, guitar teaching, theoretical and pedagogical foundations, scientific improvement, pop performance, ensemble methodology, competency-based approach, creative potential, music education

KIRISH

Zamonaviy musiqa ta'limi tizimi jahon ta'lim makonida ro'y berayotgan tub islohotlar, integratsiyalashuv jarayonlari va innovatsion yondashuvlar ta'sirida jadal rivojlanmoqda. Bugungi kunda musiqa ta'limining asosiy vazifasi nafaqat cholg'u asbobida ijro etish texnikasini egallash, balki o'quvchilarning umumiy musiqiy madaniyatini shakllantirish, ijodiy tafakkurini rivojlantirish, estetik didni tarbiyalash va jamoaviy ijrochilik ko'nikmalarini takomillashtirishdan iborat. Bu borada bolalar musiqa va san'at maktablari (BMSM) tizimi alohida o'rin tutadi, chunki aynan shu bosqichda o'quvchilarda musiqaga bo'lgan qiziqish, ijodiy qobiliyat va kasbiy ko'nikmalarining poydevori qo'yiladi.

Vokal-estrada ansambli - bu zamonaviy musiqa ta'limining eng istiqbolli va talabgir yo'nalishlaridan biri bo'lib, u o'zida vokal ijrochiligi, cholg'u akkompanementi va ansambl hamkorligi unsurlarini uyg'unlashtiradi. Estrada musiqasining ommabopligi, uning tinglovchilar bilan bevosita muloqot qilish xususiyati, hissiy ta'sirchanligi va zamonaviy texnologiyalar bilan chambarchas bog'liqligi bu janrni yosh avlod uchun nihoyatda jozibador qiladi. Shu bois BMSM tizimida vokal-estrada ansambllarini tashkil etish va ularning faoliyatini samarali yo'lga qo'yish masalasi dolzarb pedagogik muammolardan biri sifatida kun tartibiga chiqmoqda.

Vokal-estrada ansambli tarkibida gitara cholg'usining o'рни beqiyosdir. Gitara - o'zining tembr boyligi, akkompanement imkoniyatlarining kengligi, garmonik va ritmik jihatdan ko'p qirraliligi bilan estrada musiqasida yetakchi cholg'ulardan biri hisoblanadi. U nafaqat vokalchi uchun ishonchli va moslashuvchan akkompanement vazifasini bajaradi, balki ansamblning umumiy ovoz balansida, ritmik tuzilmasida va uslubiy birligida muhim rol o'ynaydi. Zamonaviy estrada musiqasida gitara ko'pincha ritm-gitara, solo-gitara va akkompanement gitarasi sifatida turli funksiyalarni bajaradi. Bu esa o'qituvchi oldiga gitara o'qitishning nazariy-pedagogik asoslarini chuqur

anglash, ularni ilmiy jihatdan asoslash va amaliyotda samarali qo'llash vazifasini qo'yadi.

Biroq bugungi kunda BMSM tizimida vokal-estrada ansamblini shakllantirish jarayonida gitara o'qitishning nazariy-pedagogik asoslari yetarli darajada ilmiy tadqiq etilmagan. Mavjud o'quv dasturlari va metodik qo'llanmalar asosan klassik gitara ijrochiligiga qaratilgan bo'lib, estrada ansambli sharoitida gitara o'qitishning o'ziga xos xususiyatlari, uning akkompanement funksiyasi, ansambl hamkorligi tamoyillari, ritmik va garmonik tafakkurni rivojlantirish masalalari yetarlicha yoritilmagan. Bu holat amaliyotda bir qator qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi: o'quvchilar estrada uslubida erkin ijro eta olmaydi, akkompanement ko'nikmalari sust shakllanadi, ansamblida eshitish va hamkorlik qilish malakalari yetarli darajada rivojlanmaydi.

Shu nuqtai nazardan, mazkur tadqiqotning dolzarbligi quyidagi omillar bilan belgilanadi. Birinchidan, zamonaviy musiqa ta'limi tizimida estrada janrlariga bo'lgan talabning ortib borishi, o'quvchilarning qiziqishlari va ehtiyojlarining o'zgarishi gitara o'qitish metodikasini yangilashni taqozo etadi. Ikkinchidan, kompetensiyaviy yondashuv asosida ta'lim jarayonini tashkil etish talabi o'quvchilarda nafaqat bilim, ko'nikma va malakalarni, balki ularni amaliy faoliyatda mustaqil qo'llash qobiliyatini shakllantirishni nazarda tutadi. Uchinchidan, integratsiyalashgan ta'lim tamoyillari turli fanlar va faoliyat turlarini o'zaro bog'liqlikda o'rgatishni talab qiladi, bu esa gitara o'qitishni vokal ijrochiligi, ansambl hamkorligi va musiqiy-nazariy bilimlar bilan uyg'unlashtirishni taqozo etadi. To'rtinchidan, BMSM bitiruvchilarining keyingi kasbiy ta'lim bosqichlarida va amaliy ijodiy faoliyatda muvaffaqiyatli ishtirok etishi uchun ular estrada ansambli sharoitida ishlash ko'nikmalariga ega bo'lishlari zarur.

Mazkur tadqiqotning maqsadi - BMSMda vokal-estrada ansamblini shakllantirish jarayonida gitara o'qitishning nazariy-pedagogik asoslarini ilmiy jihatdan takomillashtirish yo'llarini aniqlash va asoslashdan iborat. Bu maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar belgilab olindi: birinchidan, vokal-estrada ansambli tushunchasining mohiyati, uning tarkibiy tuzilmasi va pedagogik xususiyatlarini tahlil qilish; ikkinchidan, estrada ansambli sharoitida gitara cholg'usining funksional rolini va ijrochilik xususiyatlarini o'rganish; uchinchidan, gitara o'qitishning mavjud nazariy-pedagogik asoslarini tanqidiy tahlil qilish va ularning kamchiliklarini aniqlash; to'rtinchidan, zamonaviy pedagogik texnologiyalar, shaxsga yo'naltirilgan yondashuv va integratsiyalashgan ta'lim tamoyillari asosida gitara o'qitish metodikasini takomillashtirish yo'llarini ishlab chiqish; beshinchidan, estrada ansambli darslarida gitara o'qitishning bosqichma-bosqich tizimini va pedagogik shart-sharoitlarini belgilash; oltinchidan, taklif etilayotgan metodikaning samaradorligini baholash mezonlarini ishlab chiqish.

Tadqiqotning metodologik asosi sifatida bir necha yondashuvlar qo'llaniladi. Kompetensiyaviy yondashuv o'quvchilarda kasbiy va umumiy madaniy

kompetensiyalarni shakllantirishga qaratilgan bo'lib, u gitara o'qitish jarayonida nafaqat texnik ko'nikmalarni, balki musiqiy tafakkur, ijodiy qobiliyat, mustaqil ishlash va jamoada hamkorlik qilish malakalarini rivojlantirishni nazarda tutadi. Faoliyatli yondashuv ta'lim jarayonini amaliy faoliyat bilan chambarchas bog'lashni, o'quvchilarning faol ishtiroki va mustaqil ijodiy izlanishini ta'minlashni talab qiladi. Madaniyatlararo yondashuv esa estrada musiqasining turli madaniyatlar va uslublar bilan bog'liqligini hisobga olgan holda, o'quvchilarda keng musiqiy dunyoqarashni shakllantirishga xizmat qiladi.

Tadqiqotning ilmiy yangiligi shundaki, unda birinchi marta BMSM sharoitida vokal-estrada ansamblini shakllantirish jarayonida gitara o'qitishning nazariy-pedagogik asoslari kompleks tarzda, kompetensiyaviy, faoliyatli va madaniyatlararo yondashuvlar uyg'unligida tadqiq etiladi. Shuningdek, estrada ansambli sharoitida gitara o'qitishning bosqichma-bosqich tizimi, pedagogik shart-sharoitlari va amaliy tavsiyalari ishlab chiqiladi.

Tadqiqotning nazariy ahamiyati shundaki, uning natijalari musiqa ta'limi pedagogikasi, cholg'u o'qitish metodikasi va ansambl ijrochiligi nazariyasi sohalarini yangi ilmiy bilimlar bilan boyitadi. Amaliy ahamiyati esa ishlab chiqilgan metodik tavsiyalar va o'quv materiallaridan BMSM o'qituvchilari, metodistlar va musiqa ta'limi muassasalari rahbarlari o'z faoliyatlarida foydalanishlari mumkinligi bilan belgilanadi.

Tadqiqotning tuzilmasi kirish, uchta bob, xulosa, foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati va ilovalardan iborat. Birinchi bobda vokal-estrada ansambli tushunchasining nazariy-metodologik asoslari, uning pedagogik mohiyati va tarkibiy tuzilmasi tahlil qilinadi. Ikkinchi bobda estrada ansambli sharoitida gitara cholg'usining funksional roli va ijrochilik xususiyatlari, shuningdek gitara o'qitishning mavjud nazariy-pedagogik asoslari o'rganiladi. Uchinchi bobda gitara o'qitish metodikasini ilmiy jihatdan takomillashtirish yo'llari, bosqichma-bosqich tizimi va pedagogik shart-sharoitlari ishlab chiqiladi hamda taklif etilayotgan metodikaning samaradorligi baholanadi.

Mavzuning o'rganilganlik darajasiga to'xtaladigan bo'lsak, vokal-estrada ansambli va gitara o'qitish masalalari o'zbek va xorijiy musiqashunoslikda turli jihatlardan o'rganilgan. O'zbekiston musiqa ta'limi tizimida cholg'u o'qitish metodikasi, ansambl ijrochiligi va estrada musiqasi masalalari bo'yicha bir qator ilmiy ishlar va metodik qo'llanmalar yaratilgan. Xorijiy musiqashunoslikda esa gitara pedagogikasi, estrada ansambli metodikasi va zamonaviy musiqa ta'limi texnologiyalari bo'yicha boy tajriba to'plangan. Biroq bu tadqiqotlarda BMSM sharoitida vokal-estrada ansamblini shakllantirish jarayonida gitara o'qitishning nazariy-pedagogik asoslarini ilmiy jihatdan takomillashtirish masalasi alohida tadqiqot

obyekti sifatida yetarli darajada o'rganilmagan. Aynan shu bo'shliqni to'ldirish mazkur tadqiqotning asosiy ilmiy maqsadi hisoblanadi.

Tadqiqotning obyekti sifatida BSMda vokal-estrada ansamblini shakllantirish jarayonida gitara o'qitishning nazariy-pedagogik asoslari, predmeti sifatida esa ushbu asoslarni ilmiy jihatdan takomillashtirish yo'llari belgilangan. Tadqiqotda quyidagi ilmiy faraz ilgari suriladi: agar BSMda vokal-estrada ansamblini shakllantirish jarayonida gitara o'qitish kompetensiyaviy, faoliyatli va madaniyatlararo yondashuvlar uyg'unligida, zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etilsa, o'quvchilarning estrada ansamblida ishtirok etish ko'nikmalari, akkompanement malakalari va ijodiy salohiyati samarali rivojlanadi.

Tadqiqotda qo'llaniladigan metodlar qatoriga nazariy tahlil, qiyosiy o'rganish, pedagogik kuzatuv, suhbat, so'rovnoma, pedagogik tajriba va natijalarni matematik-statistik qayta ishlash kiradi. Nazariy tahlil metodi orqali mavzuga oid ilmiy adabiyotlar, o'quv dasturlari va metodik qo'llanmalar o'rganiladi. Qiyosiy o'rganish metodi orqali klassik va estrada gitara o'qitish metodikalari qiyoslanadi. Pedagogik kuzatuv va suhbat metodlari orqali BSM o'qituvchilarining amaliy tajribasi va o'quvchilarning qiziqishlari o'rganiladi. Pedagogik tajriba metodi orqali taklif etilayotgan metodikaning samaradorligi sinovdan o'tkaziladi.

Tadqiqotning amaliy bazasi sifatida Buxoro shahridagi bolalar musiqa va san'at maktablari, xususan, vokal-estrada ansamblari faoliyat yuritayotgan ta'lim muassasalari belgilangan. Tadqiqot davomida ushbu muassasalarda faoliyat yurituvchi o'qituvchilar va o'quvchilar bilan bevosita ish olib borildi, ularning tajribasi o'rganildi va tahlil qilindi.

Mazkur tadqiqotning amaliy ahamiyati shundaki, uning natijalari BSM o'qituvchilariga gitara o'qitish jarayonida estrada ansambl talablarini hisobga olgan holda metodik yondashuvni tanlashda, o'quv dasturlarini takomillashtirishda, o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirishda amaliy yordam ko'rsatadi. Shuningdek, tadqiqot natijalaridan musiqa kollejlari va oliy ta'lim muassasalari o'qituvchilari, metodistlar va tadqiqotchilar ham foydalanishlari mumkin.

Xulosa qilib aytganda, mazkur tadqiqot BSMda vokal-estrada ansamblini shakllantirish jarayonida gitara o'qitishning nazariy-pedagogik asoslarini ilmiy jihatdan takomillashtirishga qaratilgan bo'lib, u zamonaviy musiqa ta'limining dolzarb talablaridan kelib chiqadi. Tadqiqot natijalari musiqa ta'limi tizimining sifatini oshirishga, o'quvchilarning estrada ansamblida ishtirok etish ko'nikmalarini rivojlantirishga va ularning ijodiy salohiyatini ro'yobga chiqarishga xizmat qiladi.

Vokal-estrada ansambl - bu zamonaviy musiqa madaniyatining o'ziga xos va murakkab fenomeni bo'lib, u bir necha musiqa janrlari, ijrochilik uslublari va pedagogik yondashuvlarning kesishmasida shakllanadi. Ansambl so'zi fransuz tilidan olingan bo'lib, "birgalikda" degan ma'noni anglatadi va bir necha ijrochilarning

yagona badiiy g'oya asosida uyg'un hamkorligini nazarda tutadi. Vokal-estrada ansambli esa bu tushunchani yanada kengaytirib, unda vokal ijrochiligi, cholg'u akkompanementi, sahna harakati va zamonaviy texnologiyalar uyg'unlashadi.

Pedagogik nuqtai nazardan vokal-estrada ansambli - bu o'quvchilarning musiqiy qobiliyatlarini kompleks rivojlantirishga qaratilgan ta'lim shakli bo'lib, unda har bir ishtirokchi o'z rolini anglaydi, jamoaviy mas'uliyatni his qiladi va umumiy badiiy natijaga hissa qo'shadi. Bu shakl o'quvchilarda nafaqat musiqiy-ijrochilik ko'nikmalarini, balki kommunikativ, tashkiliy va ijodiy kompetensiyalarni ham shakllantiradi.

Vokal-estrada ansamblining asosiy xususiyatlari quyidagilardan iborat: birinchidan, uning tarkibi odatda bir necha vokalchi va cholg'uchidan iborat bo'lib, ular o'zaro funksional jihatdan taqsimlangan; ikkinchidan, repertuar asosan estrada janridagi asarlardan tashkil topadi, bu esa ijrochilik uslubiga o'z ta'sirini o'tkazadi; uchinchidan, ansambl ijrochiligi yagona ritmik, garmonik va dinamik tuzilmaga bo'ysunadi; to'rtinchidan, sahna madaniyati, xoreografik elementlar va vizual taqdimot muhim ahamiyat kasb etadi.

Vokal-estrada ansambli tarkibiy jihatdan quyidagi qismlardan iborat: vokal guruhi (solo-vokalchi, bek-vokalchilar), cholg'u guruhi (gitara, bas-gitara, klavishalar, zarbli cholg'ular), texnik qism (ovoz kuchaytirgich uskunalar, mikser pult, monitorlar) va boshqaruv qismi (ansambl rahbari, dirijyor, rejissyor). Har bir qism o'z funksiyasini aniq bajarishi ansamblning umumiy muvaffaqiyatini ta'minlaydi. BMSM sharoitida vokal-estrada ansamblini tashkil etish bir qator tamoyillarga asoslanadi: ixtiyoriylik va qiziqish tamoyili, bosqichma-bosqichlik tamoyili, individuallashtirish va differentsiallashtirish tamoyili, integratsiyalashgan ta'lim tamoyili, amaliy yo'naltirilganlik tamoyili. Bu tamoyillar ansambl faoliyatining samaradorligini ta'minlaydi.

Gitara - estrada musiqasining ajralmas qismi bo'lib, uning tembr boyligi, akkompanement imkoniyatlarining kengligi va ritmik jihatdan moslashuvchanligi uni ansambl uchun ideal cholg'uga aylantiradi. Estrada musiqasida gitara turli funksiyalarni bajaradi: ritm-gitara, solo-gitara, akkompanement gitarasi, bas-gitara.

Estrada ansamblida gitara akkompanementi klassik akkompanementdan bir qator jihatlari bilan farq qiladi: ritmik naqshning aniqligi va barqarorligi, garmonik tuzilmaning soddalashtirilganligi, ovoz balansining vokalga bo'ysunishi, dinamik moslashuvchanlik. Mavjud gitara o'qitish metodikalari asosan klassik ijrochilikka qaratilgan bo'lib, ularda estrada ansambli sharoitida ishlash ko'nikmalari yetarli darajada yoritilmagan. Bu kamchiliklar quyidagilarda namoyon bo'ladi: akkompanement ko'nikmalarining sust shakllanishi, ritmik tafakkurning yetarli rivojlanmasligi, ansambl hamkorligi malakalarining yo'qligi.

Kompetensiyaviy yondashuv o'quvchilarda kasbiy va umumiy madaniy kompetensiyalarni shakllantirishga qaratilgan. Gitara o'qitish jarayonida bu yondashuv quyidagi kompetensiyalarni rivojlantirishni nazarda tutadi: ijrochilik kompetensiyasi, ansambl kompetensiyasi, musiqiy-nazariy kompetensiya, ijodiy kompetensiya, kommunikativ kompetensiya. Gitara o'qitishning bosqichma-bosqich tizimi quyidagi bosqichlarni o'z ichiga oladi: birinchi bosqich - elementar texnik ko'nikmalar va akkompanement asoslarini o'zlashtirish; ikkinchi bosqich - ritmik naqshlar va garmonik tuzilmalarni o'rganish; uchinchi bosqich - ansambl hamkorligi ko'nikmalarini shakllantirish; to'rtinchi bosqich - estrada uslubida erkin ijro etish va improvizatsiya elementlarini o'zlashtirish.

Samarali gitara o'qitish uchun quyidagi pedagogik shart-sharoitlar zarur: qulay psixologik muhit, individual yondashuv, texnik jihozlarning mavjudligi, repertuarining to'g'ri tanlanishi, o'qituvchining kasbiy mahorati, o'quvchilarning motivatsiyasi. Taklif etilayotgan metodika bo'yicha o'tkazilgan pedagogik tajriba natijalari shuni ko'rsatdiki, eksperimental guruh o'quvchilarining akkompanement ko'nikmalari, ritmik tafakkuri va ansambl hamkorligi malakalari nazorat guruhiga nisbatan sezilarli darajada yuqori bo'ldi.

Xulosa qilib shuni aytish kerakki, mazkur tadqiqot BMSMda vokal-estrada ansamblini shakllantirish jarayonida gitara o'qitishning nazariy-pedagogik asoslarini ilmiy jihatdan takomillashtirish yo'llarini o'rganishga bag'ishlandi. Tadqiqot davomida quyidagi xulosalarga kelindi:

Birinchi xulosa. Vokal-estrada ansambli - bu zamonaviy musiqa ta'limining muhim shakli bo'lib, u o'quvchilarda nafaqat ijrochilik ko'nikmalarini, balki kommunikativ, tashkiliy va ijodiy kompetensiyalarni ham shakllantiradi. BMSM sharoitida bunday ansamblarni tashkil etish o'quvchilarning musiqiy qobiliyatlarini kompleks rivojlantirishga xizmat qiladi.

Ikkinchi xulosa. Gitara cholg'usi estrada ansamblida markaziy o'rinlardan birini egallaydi. Uning akkompanement imkoniyatlari, tembr boyligi va ritmik moslashuvchanligi uni vokal-estrada ansambli uchun ideal cholg'uga aylantiradi. Shu bois gitara o'qitish metodikasi estrada ansambli talablariga moslashtirilishi zarur.

Uchinchi xulosa. Mavjud gitara o'qitish metodikalari asosan klassik ijrochilikka qaratilgan bo'lib, ularda estrada ansambli sharoitida ishlash ko'nikmalari yetarli darajada yoritilmagan. Bu holat amaliyotda bir qator qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi.

To'rtinchi xulosa. Kompetensiyaviy, faoliyatli va madaniyatlararo yondashuvlar uyg'unligida gitara o'qitish metodikasini takomillashtirish o'quvchilarning estrada ansamblida ishtirok etish ko'nikmalarini, akkompanement malakalarini va ijodiy salohiyatini samarali rivojlantirish imkonini beradi.

Beshinchi xulosa. Gitara o'qitishning bosqichma-bosqich tizimi, pedagogik shart-sharoitlari va amaliy tavsiyalari ishlab chiqildi hamda ularning samaradorligi pedagogik tajriba orqali tasdiqlandi.

Oltinchi xulosa. Tadqiqot natijalari musiqa ta'limi muassasalari o'qituvchilari, metodistlar va tadqiqotchilar uchun nazariy hamda amaliy ahamiyatga ega.

Umuman olganda, mazkur tadqiqot BMSMda vokal-estrada ansamblini shakllantirish jarayonida gitara o'qitishning nazariy-pedagogik asoslarini ilmiy jihatdan takomillashtirishga qaratilgan bo'lib, u zamonaviy musiqa ta'limining dolzarb talablaridan kelib chiqadi va musiqa ta'limi tizimining sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Yo'ldoshev J.G', Usmonov S.A. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar. - Toshkent: Fan va texnologiya, 2008. - 132 b.
2. Sharipova G. Musiqa o'qitish metodikasi. - Toshkent: TDPU nashriyoti, 2006. - 148 b.
3. Soliyev A. Musiqa ta'limi nazariyasi va metodikasi. - Toshkent: Musiqa, 2019. - 216 b.
4. Kadirov R. Cholg'u ijrochiligi va ansambl metodikasi. - Toshkent: O'zbekiston Milliy musiqa san'ati instituti nashriyoti, 2018. - 184 b.
5. Yusupova M. Estrada musiqasi asoslari. - Toshkent: San'at, 2017. - 156 b.
6. Tursunov S. Gitara ijrochiligi va pedagogikasi. - Toshkent: Musiqa nashriyoti, 2020. - 172 b.
7. Asqarov A. Musiqa pedagogikasi va psixologiyasi. - Toshkent: O'qituvchi, 2015. - 198 b.
8. Raxmonov N., Haydarov M. Ansambl ijrochiligi nazariyasi va amaliyoti. - Buxoro: Buxoro davlat universiteti nashriyoti, 2021. - 164 b.
9. КБ Холиков. Место творческой составляющей личности преподавателя музыки и её роль в обучении детей общеобразовательной школе. Science and education 3 (8), 145-150
10. КБ Холиков. Теоретические особенности формирования музыкальных представлений у детей школьного возраста. Scientific progress 2 (4), 96-101
11. КБ Холиков. Необходимые знание в области проектирования обучения музыкальной культуры Узбекистана. Scientific progress 2 (6), 952-957
12. КБ Холиков. проблематика построения современных систем мониторинга объектов музыкантов в сфере фортепиано. Scientific progress 2 (3), 1013-1018
13. КБ Холиков. Проблематика музыкальной эстетики как фактическая сторона повествования. Science and Education 3 (5), 1556-1561

14. КБ Холиков. Роль педагогических принципов метода моделирования, синтеза знаний при моделировании музыкальных систем. *Science and Education* 3 (3), 1032-1037
15. КБ Холиков. О принципе аддитивности для построения музыкальных произведения. *Science and Education* 4 (7), 384-389
16. КБ Холиков. Музыкальное образование и имитационное моделирование процесса обучения музыки. *Science and Education* 3 (3), 1020-1025
17. КБ Холиков. Проблема бытия традиционной музыки Узбекистана. *Science and Education* 3 (5), 1570-1576
18. КБ Холиков. Своеобразие психологического рекомендации в вузе по сфере музыкальной культуре. *Science and Education* 4 (4), 921-927
19. КБ Холиков. Методы музыкального обучения через воспитание в вузах. *Academy*, 57-59
20. КБ Холиков. Сложная система мозга: в гармонии, не в тональности и не введении. *Science and Education* 4 (7), 206-213
21. КБ Холиков. Обученность педагогике к освоению учащихся сложным способам деятельности. *Science and Education* 5 (2), 445-451
22. КБ Холиков. Уровень и качество усвоения предмета музыки, закрепление памяти и способности учащихся. *Science and Education* 5 (2), 452-458
23. КБ Холиков. К вопросу вокальной музыке об адресате поэтического дискурса хора. *Scientific progress* 2 (3), 1087-1093
24. КБ Холиков. Конструирование потока информации в балансировке разделения познания и поведение абстрактного воздействия на мозг человека. *Science and Education* 6 (1), 28-34
25. КБ Холиков. Вокал, вокалист, вокализ. Ария, ариозо и ариетта. *Science and Education* 3 (2), 1188-1194
26. КБ Холиков. Звуковой ландшафт человека и гармоническая структура головного мозга. *Science and Education* 6 (1), 21-27
27. КБ Холиков. Характерная черта голоса у детей, певческая деятельность. *Science and Education* 3 (2), 1195-1200
28. КБ Холиков. Преобразование новых спектров при синхронном использование методов и приёмов музыкальной культуре. *Science and Education* 4 (7), 107-120
29. КБ Холиков. Некоторые новые вопросы, связанные с применением методов и приёмов музыки в общеобразовательной системе. *Science and Education* 4 (7), 100-106
30. КБ Холиков. Новые мышление инновационной деятельности по музыкальной культуры в вузах Узбекистана. *Science and Education* 4 (7), 121-129